

УДК 349.42

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.10.13>**Марія Копиця,**

аспірант кафедри земельного та аграрного права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

В умовах проведення аграрної реформи в Україні, особливо в сільській місцевості, у зв'язку зі створенням об'єднаних територіальних громад актуальним стає питання публічного адміністрування розвитку фермерських господарств, оскільки вони є однією зі складників успішного розвитку сільських територій та джерелом наповнення бюджетів сільських громад.

Станом на тепер здебільшого великими сільськогосподарськими товаровиробниками є саме фермерські господарства. З огляду на стрімкий розвиток такої форми господарювання, а також спрямованість держави на підтримання сільського господарства та розвитку агропромислового комплексу в цілому, важливим є питання взаємодії органів влади та суб'єктів аграрних правовідносин, зокрема й фермерських господарств.

У статті автором досліджено публічне адміністрування фермерських господарств в Україні. Проведено аналіз наукових підходів учених до визначення категорії «публічне адміністрування» в теорії адміністративного права. Досліджено загальні ознаки, які притаманні публічному адмініструванню як в адміністративному праві, так і в будь-якій іншій галузі права. Визначено та розкрито основні функції публічного адміністрування.

Також автором виокремлено публічне адміністрування в галузі аграрного права. Сформульовано поняття публічного адміністрування в аграрному праві на підставі різних підходів науковців та чинного законодавства України, яке регулює аграрні правовідносини. З урахуванням специфіки публічного адміністрування аграрних правовідносин, а також особливостей діяльності фермерських господарств в Україні, надано авторське визначення публічного адміністрування фермерських господарств. Визначено мету, з якою здійснюється публічне адміністрування фермерських господарств, та засоби, які використовуються державою під час виконання владних функцій.

У статті вибірково досліджено чинне законодавство України, яке регулює аграрні правовідносини, на предмет використання терміна «публічне адміністрування» та його синонімів. Визначено специфіку публічного адміністрування фермерських господарств в Україні. Досліджено систему елементів процесу публічного адміністрування фермерського господарства та механізму його реалізації органами державної влади та місцевого самоврядування. Визначено, що питання публічного адміністрування фермерських господарств в Україні потребує ґрунтовного дослідження на науковому рівні.

Ключові слова: публічне адміністрування, владно-управлінські відносини, фермерське господарство, державне регулювання, державне управління, державна допомога, органи державної влади, ОТГ, об'єднана територіальна громада.

Постановка проблеми. Агропромисловий комплекс є одним із ключових секторів сучасної української економіки у забезпеченні реалізації конституційних прав громадян на продовольчу безпеку. Сільськогосподарське виробництво завжди було в центрі уваги держави, а природно-кліматичні та інші соціально-економічні умови завжди сприяли його розвитку. Незважаючи на це, досить тривалий час сільське господарство розвивалося безсистемно, оскільки після зламу радянської моделі планової економіки в державі було відсутнє бачення місця сільського господарства в загальноекономічній системі держави. Так, агропромисловий

комплекс розвивався за рахунок розформування та приватизації колгоспів і радгоспів, економічний потенціал яких було вичерпано, а також за рахунок невеликих за обсягами селянських господарств. Станом на тепер АПК являє собою досить ємний та щільний ринок, основними агентами якого є великі сільськогосподарські товаровиробники. Отже, з метою запобігання монополізації ринку з виробництва сільськогосподарської продукції для держави досить актуальним є створення спроможного середнього класу сільськогосподарських товаровиробників, в тому числі й фермерських господарств, що, своєю чергою, зумовить подальший розвиток

села та сільських територій у цілому. У цьому зв'язку актуальними для теорії аграрного права і практики правового регулювання аграрних відносин постають питання щодо адміністрування розвитку фермерських господарств у ринкових умовах.

Аналіз наукових статей та публікацій.

Правові проблеми публічного адміністрування є одним із найбільш актуальних напрямів дослідження у сфері державного управління. Так, у теорії адміністративного права найбільш відомими дослідниками публічного адміністрування є В. Авер'янов, Т. Аріфходжаєва, Ю. Ковбасюк, В. Трошинський, Ю. Сурмін та інші. Зазначені науковці значну увагу приділяли визначенню сутності публічного адміністрування та його основних характеристик.

У свою чергу, в теорії аграрного права публічне адміністрування досліджене значно менше, однак у цьому напрямі найбільший науковий інтерес викликають праці А. Духневича, А. Статівки, В. Григор'єва, О. Кулинич, В. Федоровича та інших.

Проте зазначені вище науковці не розглядали публічно-правове адміністрування безпосередньо фермерських господарств в Україні, що зумовлює актуальність вибраної проблематики в теорії аграрного права.

Мета дослідження – визначити зміст та юридичну природу публічного адміністрування та розкрити організаційно-правовий складник його здійснення щодо фермерських господарств.

Виклад основного матеріалу. Тема публічного адміністрування неодноразово була предметом дослідження науковців та практиків, перші дослідження сутності публічного адміністрування були здійснені в межах теорії адміністративного права та лягли в основу досліджень решти галузей права.

Зокрема, одним із перших у науці адміністративного права надав визначення поняття публічного адміністрування В. Авер'янов, який розглядав дану категорію як систему органів публічної влади (органи місцевого самоврядування, органи законодавчої та виконавчої влади), діяльність яких регулюється правовими нормами та виражається в публічно-управлінській функції» [1, с. 116-117].

На противагу В. Авер'янову Т. Аріфходжаєва визначає публічне адміністрування більш широко, розкриваючи зміст публічно-управлінської функції: «це діяльність органів державної влади, яка узгоджується із основними обов'язками держави щодо забезпечення високих стандартів соціально-економічного розвитку та забезпечується комп-

лексом практичних процедур з управління, регулювання, впорядкування, моніторингу та контролю діяльності суб'єктів суспільних відносин» [2, с. 13-14].

Окрім того, якщо В. Авер'янов визначає публічне адміністрування як систему органів публічної влади, інші науковці, включаючи й Т. Аріфходжаєву, визначають досліджуване поняття як діяльність органів влади. Так, Т. Білозерська зазначає, що публічне адміністрування – це «діяльність системи органів публічної влади у сфері реалізації їх законодавчо закріплених повноважень в державному секторі в суспільних інтересах» [3, с. 12-14].

С. Чернов визначає публічне адміністрування як «цілеспрямовану взаємодію публічних адміністрацій з юридичними та фізичними особами з приводу забезпечення реалізації законів та підзаконних актів і виконання частини основних функцій: орієнтуючого планування, що визначає бажані напрями розвитку; створення правових, економічних та інших умов для реалізації інтересів учасників взаємодії» [4, с. 12-15].

Досить суперечливим є бачення публічного адміністрування І. Рибичем, для якого адміністрування насамперед є «елементом системи організації публічної влади, який визначає спосіб впливу держави на сферу суспільних відносин» [5, с. 405-407]. Однак діяльність державної влади не є в цьому разі способом впливу на суспільні відносини, така діяльність здійснюється з метою регулювання суспільних відносин. Саме це зазначають у своєму визначенні Ю. Ковбасюк, В. Трошинський та Ю. Сурмін, для яких публічне адміністрування характеризується реалізацією адміністративних процедур шляхом публічної діяльності, застосування інструментів демократичного врядування, упорядкування суспільної діяльності та надання адміністративних послуг як засобу реалізації прав та свобод громадян» [6, с. 604-606].

У теорії аграрного права всі дослідження публічного адміністрування обмежуються тими, які були проведені раніше вченими-адміністративістами, однак з урахуванням певних нюансів та специфіки галузі аграрного права.

Так, О. Погрібний визначає публічне адміністрування як сукупність заходів щодо визначення системи органів державного управління в аграрній сфері, прийняття й виконання аграрно-правових актів, закріплення певних повноважень цих органів [7, с. 108].

Як зазначає автор, в аграрній сфері живаються такі поняття як «управління»

і «регулювання». Різниця між цими поняттями полягає в широті впливу на певні види суспільних відносин. Регулювання безпосередньо не пов'язане з підпорядкуванням, але припускає управлінський вплив. Вживання в законодавстві термінів «управління», «регулювання» засвідчує ширину і глибину втручання державних органів у ту чи іншу сферу [7, с. 108].

На думку Ю. Крупки, публічне адміністрування – це законодавчо визначена одна з форм державного впливу на агропромисловий комплекс України шляхом встановлення та застосування державними органами правил, спрямованих на коригування економічної діяльності суб'єктів аграрного господарювання з метою досягнення сільським господарством максимальної ефективності для задоволення потреби населення у продуктах харчування, а промисловості – у сировині [8, с. 45].

Аналіз попередніх наукових досліджень показує, що в теорії аграрного права немає єдиного підходу до розкриття категорії «публічне адміністрування» і її змістовного навантаження. Так, зважаючи на досліджені вище дефініції, можна виокремити три теоретичних підходи до розкриття змісту та поняття «публічне адміністрування».

Перший підхід ґрунтується на тому, що публічне адміністрування – це управлінський процес. Таке твердження є цілком слушним, оскільки сам термін «адміністрування» уявляється цілеспрямованою управлінсько-розпорядчою дією, яка розкривається через характер та спосіб впливу суб'єкта адміністрування на об'єкт, або суб'єкта владних відносин на сферу суспільних відносин.

Стосовно другого підходу, то публічне адміністрування розкривається як система органів публічного управління, які, взаємодіючи, створюють певний кінцевий результат у вигляді управлінських рішень, якими, своєю чергою, забезпечується функціонування керованої підсистеми. У такому розумінні публічне адміністрування розкривається через систему публічних органів або один публічний орган, що виступає суб'єктом владного впливу. Причому публічними можуть бути не лише органи державної влади, але й органи місцевого самоврядування. Це, своєю чергою, розширює предметну сферу застосування категорії «публічне адміністрування», екстраполюючи її на рівень управління територіальним розвитком.

Згідно з третім підходом публічне адміністрування – це один з елементів державного управління, який за своїм змістом позбавлений імперативного впливу та жорсткого

контролю з боку органів державної влади за діяльністю об'єктів управління. У цьому контексті нам видається слушною позиція В. Бакуменка, який пропонує «враховувати соціальну складову державно-управлінської діяльності, а тому уявляється, що публічне адміністрування є злагодженим механізмом взаємодії між державою та суспільством, а також усіх складових соціальної системи» [6, с. 22-23].

На основі правового аналізу окремих наукових підходів можна підсумувати, що усі наведені вище підходи об'єднує одна спільна теза: публічне адміністрування в теорії аграрного права розглядається як самостійне державно-правове явище, яке має відповідати таким вимогам суспільного розвитку.

Публічне адміністрування має забезпечувати належний рівень диспозитивності аграрних відносин. Порівняння «управління – адміністрування» не має яскраво вираженого елемента підпорядкування об'єкта управління суб'єкту, а тому забезпечує більше свободи у виборі таким об'єктом моделі поведінки чи способу розвитку, який найбільшою мірою відповідає критеріям раціональності та ефективності. Хоча диспозитивність у процесі адміністрування не означає відсутність контролю, проте розширення можливостей за рахунок відсутності чітких вказівок щодо характеру діяльності демонструє наявність певного імпульсу, який виходить від суб'єкта управління. Як приклад диспозитивного регулювання аграрних правовідносин можна навести статистичні та методичні функції органів публічного адміністрування. Так, згідно з Положенням Департамент агропромислового розвитку Закарпатської обласної державної адміністрації надає методичну допомогу сільськогосподарським товаровиробникам, координує їхню діяльність, сприяє техніко-технологічній модернізації галузей агропромислового виробництва, створює належні умови для формування і розвитку сільськогосподарських дорадчих служб, вивчає попит та сприяє формуванню інфраструктури ринку, здійснює аналіз статистичних показників діяльності агропромислового комплексу та надання відповідної інформації Міністерству аграрної політики та продовольства України для прийняття рішень і впровадження заходів, що забезпечують підвищення економічної ефективності роботи агропромислового комплексу та дозволяють забезпечувати продовольчу безпеку держави на відповідному рівні, проводить опрацювання пропозицій щодо залучення інвестицій для технічного переоснащення агропромислового комплексу регіону тощо [9].

Процес адміністрування є постійним та комплексним і пов'язаний із моніторингом керованого об'єкта, що дає змогу оперативно реагувати на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища. У такий спосіб досягається максимальна ефективність управлінської діяльності, оскільки владні структури не витрачають час на корегування та затвердження стратегій розвитку, а, визначившись із концепцією, намагаються використовувати елементи ситуативного та проєктного менеджменту;

Публічне адміністрування об'єднує в собі елементи та засоби управління, регулювання та моніторингу, що означає необхідність розробки такої системи нормативно-правових актів, яка максимально охоплюватиме своїм правореґулюючим впливом правовідносини між керуючим суб'єктом та керованим об'єктом. Це означає, що публічне адміністрування є самостійною сферою діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування, яка закріплюється на законодавчому рівні та втілюється у функціях цих органів.

Що ж стосується визначення поняття публічного управління фермерських господарств, варто зазначити, що ні в теорії адміністративного права, ні в теорії аграрного права сутність зазначеного поняття не досліджена, що подеколи негативно впливає на практичне регулювання правовідносин між державою та фермерськими господарствами, оскільки відсутність теоретичних досліджень зумовлює виникнення законодавчих прогалин.

Перш за все, досліджуючи публічне адміністрування фермерських господарств, варто звернутися до спеціального нормативно-правового акта, який регулює правові основи діяльності фермерських господарств в Україні. Так, відповідно до ч. 1 статті 1 Закону України «Про фермерське господарство» фермерське господарство є формою підприємницької діяльності громадян, які виявили бажання виробляти товарну сільськогосподарську продукцію, здійснювати її переробку та реалізацію з метою отримання прибутку на земельних ділянках, наданих їм у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва, особистого селянського господарства, відповідно до закону [10]. Фермерські господарства передбачають, що суб'єктами такого господарювання є фермери – фізичні особи, які мають доступ до сільськогосподарських угідь, які слугують виробленню сільськогосподарської продукції у вигляді врожаю, тому вони асоціюються із селом, оскільки

саме на сільських територіях акумулюються землі сільськогосподарського призначення, а отже, нерозривно пов'язані із розвитком села та розвитком земельних відносин.

Визначення сутності фермерських господарств дає можливість визначитися зі способами здійснення державно-управлінської функції, із суб'єктом складом державного управління та регулювання відносин, що виникають у процесі реалізації такої діяльності, яка забезпечуватиме ефективність владних приписів, а отже, зумовлюватиме ефективність розвитку сільських територій, на яких розвивається фермерське господарство. Важливо, що для системи публічного адміністрування фермерські господарства виступають об'єктом публічного адміністрування.

Варто зауважити, що станом на тепер не лише в теорії аграрного права, а й в аграрному законодавстві України, включаючи нормативно-правові акти, які регулюють діяльність фермерських господарств, практично не використовується термін «публічне адміністрування», а здебільшого застосовуються терміни «державне управління», «державне регулювання» тощо. Так, практично кожен закон містить окремий розділ, який визначає державне регулювання аграрних правовідносин та повноваження тих чи інших органів публічного адміністрування. Для прикладу, в Законі України «Про фермерське господарство» є Розділ III «Державна підтримка фермерських господарств», яка фактично є одним із видів публічного адміністрування [10].

У Законі України «Про сільськогосподарську кооперацію» є Розділ IV «Держава і кооперація», в якому визначено основні завдання державної політики з підтримки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів [11]. Аналогічний розділ передбачений в Законі України «Про кооперацію», в якому стаття 37 визначає взаємовідносини між державою і кооперативними організаціями. У свою чергу Земельний кодекс України містить декілька Глав з повноваженнями органів державної влади та місцевого самоврядування [12]. Закон України «Про племінну справу у тваринництві» оперує терміном «державне управління», Закон України «Про бджільництво» вживає терміни «державне управління» та «державне регулювання».

Аналізуючи зазначені вище нормативно-правові акти, варто зазначити, що термін «публічне адміністрування» практично не зустрічається в чинному законодавстві, яке регулює аграрні правовідносини, синонімом у даному випадку є «державне управління».

Отже, враховуючи визначення поняття та особливості публічного адміністрування

в теорії аграрного права, а також сутність «державного управління» в чинному законодавстві України, публічне адміністрування фермерських господарств в Україні можна визначити як законодавчо визначений процес адміністративного впливу органів державної влади та органів місцевого самоврядування, який полягає в здійсненні регулюючої, стимулюючої, дозвільної функцій щодо діяльності фермерських господарств з метою підвищення ефективності такої у спосіб, найбільш сприятливий для таких суб'єктів.

Зокрема, відповідно до Закону України «Про фермерське господарство» (стаття 8) саме держава здійснює функцію реєстрації фермерського господарства, тобто реалізує функцію дозвільного характеру, надаючи особі дозвіл на здійснення фермерської діяльності. Регулююча функція держави в здійсненні публічного адміністрування полягає, для прикладу, в загальнообов'язковому державному соціальному страхуванні (стаття 34 Закону) [10]. Стимулююча функція є найбільш важливою в публічному адмініструванні та полягає в наданні фермерським господарствам умов, за яких діяльність з виробництва сільськогосподарської продукції буде ефективною та прибутковою. Зокрема, протягом 2018-2019 року основною стратегією держави у сфері сільського господарства є стимулювання та підтримка сільськогосподарського товаровиробника шляхом надання державної допомоги, дотацій, відшкодування відсотків за кредитами тощо. Дане питання регулюється як Законом України «Про фермерське господарство» [10], так і Законом України «Про державну підтримку сільського господарства України» [13], Постановою КМУ «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам» від 25.08.2004 № 1102, а також законами про затвердження державного бюджету на відповідний календарний рік [14].

Крім того, кожна об'єднана територіальна громада, розуміючи важливість успішного розвитку фермерських господарств, що працюють на її території, складаючи стратегію розвитку ОТГ, затверджує окремий розділ щодо співпраці та надання певної допомоги в сталому розвитку фермерських господарств. Так, питання розвитку сільського господарства виокремлено у Цілях сталого розвитку 2 «Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства»: до 2030 року подвоїти продуктивність сільського господарства і доходи дрібних

виробників продовольства, зокрема жінок, представників корінних народів, фермерських сімейних господарств, скотарів і рибаколів, у тому числі шляхом забезпечення гарантованого та рівного доступу до землі, інших виробничих ресурсів і факторів сільськогосподарського виробництва, знань, фінансових послуг, ринків і можливостей для збільшення доданої вартості та зайнятості в несільськогосподарських секторах [15].

Повертаючись до запропонованого автором визначення, варто зауважити, що фермерські господарства виступають об'єктом публічного адміністрування, тоді як сукупність владних (публічних) органів – суб'єктом.

При цьому Н. Шура зазначає, що «завдання публічної адміністрації під час здійснення публічного адміністрування полягає у створенні прозорості та одночасної доступності адміністративних послуг, забезпеченні належного їх рівня під час обслуговування клієнтів і впровадження ринкових умов, орієнтованих на сервіс» [16, с. 262]. Екстраполюючи визначення завдання публічної адміністрації на сферу фермерських господарств, слід зауважити, що завданням публічного адміністрування уявляється створення таких умов розвитку фермерських господарств, які дадуть максимальні можливості для їх ефективного розвитку. Такі умови і будуть розкриватися через публічні послуги, наприклад державні дотації, державні гарантії, страхування ризиків діяльності фермерського господарства тощо, тобто ті інструменти, які мають стимулюючий вплив, але реалізувати які на практиці може лише держава в особі Кабінету Міністрів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Держпродспоживслужби, Державної архітектурно-будівельної інспекції України (в частині спрощення будівництва сільськогосподарських об'єктів), державних адміністрацій (включаючи центри надання адміністративних послуг) та сільських/селищних рад.

При цьому натеper основним завданням держави є здійснення стимулюючої функції публічного адміністрування шляхом підтримки не лише великих сільськогосподарських товаровиробників, якими здебільшого є суб'єкти господарювання з іноземним елементом, а безпосередньо фермерів середнього класу, які є національними товаровиробниками й ефективна господарська діяльність яких є запорукою розвитку сільських територій в цілому.

Висновки

Підсумовуючи викладене вище, під публічним адмініструванням фермерського

господарства пропонуємо розуміти законодавчо визначений процес адміністративного впливу органів державної влади та органів місцевого самоврядування, який полягає в здійсненні регулюючої, стимулюючої, дозвільної функції щодо діяльності фермерських господарств з метою підвищення ефективності такої у спосіб, найбільш сприятливий для таких суб'єктів.

Фермерські господарства виступають об'єктом публічного адміністрування, тоді як сукупність владних (публічних) органів – суб'єктом.

Аналізуючи сутність та зміст процесу публічного адміністрування розвитку фермерського господарства в Україні, такий процес необхідно розглядати через призму відповідної системи, яка включає в себе, окрім суб'єкта та об'єкта адміністрування, ще й правове забезпечення, організаційний елемент, а також механізм публічного адміністрування.

Список використаних джерел:

1. Авер'янов В. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії. *Право України*. 2003. № 5. С. 117-122.
2. Аріфходжаєва Т.Б. Поняття публічного адміністрування у сфері соціального захисту населення. *Форум права*. 2016. № 3. С. 12-15.
3. Білозерська Т. Реформування публічної адміністрації в Україні як крок до європейської інтеграції. *Форум права*. 2007. № 2. С. 11-19.
4. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, та ін. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 606 с.
5. Рибич І. Публічне адміністрування процесу реалізації особистості у спорті: соціально-філософський аспект. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. № 1 (47). С. 405-412.
6. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. Ю. Сурмін, В. Бакуменко,

А. Михненко та ін. ; за ред. Ю. Ковбасюка, В. Трошинського, Ю. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.

7. Аграрне право України : підручник для студ. вищих навч. закл. / Н. О. Багай та ін. ; ред. О. О. Погрібний. Київ : Істина, 2005. 448 с. С. 108.

8. Крупка Ю. М. Аграрне право України : навчальний посібник / за наук. ред. Н. Р. Малишевої. Київ : Університет «Україна», 2006. 160 с. С. 45.

9. Положення про департамент агропромислового розвитку Закарпатської обласної державної адміністрації від 25.05.15. URL : <http://www.carpathia.gov.ua/main/ua/publication/content/491.htm> (дата звернення: 03.04.2019).

10. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 № 973-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>

11. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України від 17.07.1997 № 469/97-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 08.04.2019).

12. Про кооперацію : Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#o303> (дата звернення: 09.04.2019).

13. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24.06.2004 № 1877-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15> (дата звернення: 03.04.2019).

14. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1102. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-п> (дата звернення: 02.04.2019).

15. UN House in Ukraine (2017), "Sustainable Development Goals 2016–2030. National report", available at: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholititja/> (Accessed 25 Feb 2019).

16. Шура Н.О. Принципи публічного адміністрування як регулятори соціально-економічних процесів у національній економіці. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. С. 260-263.

In the context of agrarian reform in Ukraine, especially in rural areas, with the creation of integrated territorial communities, the issue of public administration of farm development is urgent, as they are one of the components of successful rural development and a source of budgets replenishment of rural communities.

Nowadays, in most cases, large agricultural producers are farmers. Given the rapid development of this management form, as well as the state's commitment to maintaining agriculture and the development of the agro-industrial complex as a whole, it is important to interact with the authorities and members of agrarian relations, including farms.

The article explores the public administration of farms in Ukraine. The scientific approaches to the definition «public administration» in the theory of administrative law are analyzed. Common features that are inherent in public administration in both administrative law and any other field of law are investigated. The main functions of public administration are identified and disclosed.

The author also distinguished public administration in the field of agrarian law. The concept of public administration in agrarian law is formulated on the basis of different scientists approaches and the current legislation of Ukraine, which regulates agrarian legal relations. Using the specifics of public administration of agrarian legal relations, as well as the peculiarities of the farms activity in Ukraine, the author's public

administration definition of farms is given. The purpose with which the public administration of farms and the means used by the state for the exercise of power functions is determined. The article selectively examines the current legislation of Ukraine that regulates agrarian relations, with a view to using the term "public administration" and its synonyms. The specificity of public administration of farms in Ukraine is determined. The public administration elements process system of the farm and the mechanism of its implementation by the state and local self-government bodies are investigated. It has been determined that the issue of public administration of farms in Ukraine requires a thorough scientific research.

Key words: public administration, management relations, farming, government regulation, public authorities.

